

HØJESTERETS DOM

afsagt fredag den 6. december 2019

Sag 123/2019

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Anders Németh, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 10. december 2018 og af Østre Landsrets 23. afdeling den 11. april 2019.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Thomas Rørdam, Jon Stokholm, Poul Dahl Jensen, Kurt Rasmussen og Anne Louise Bormann.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om frifindelse for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, således at forholdet henføres under våbenlovens § 10, stk. 1, samt formildelse. T har endvidere påstået frifindelse for påstanden om udvisning, subsidiært at udvisning skal ske for et kortere tidsrum end 12 år.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse, herunder at udvisning skal ske for bestandig.

Supplerende sagsfremstilling

Af Kriminalforsorgens udtalelse af 2. december 2019 i medfør af retsplejelovens § 808 fremgår bl.a.:

”RESUMÉ:

Sagen omhandler den 19-årige T (T), der er født og opvokset i hovedstadsområdet. Ifølge T manglede børnene ikke noget og der var et godt forhold til forældre og søskende.

T oplyser, at moderen rejste til Iran med hans mindre søskende, da han var cirka 13 år. Efterfølgende blev han anbragt på et opholdssted, inden han valgte at rejse til Iran, hvor han var i cirka 9 måneder. Efter returnering til Danmark, blev han igen anbragt på tidligere opholdssted, hvor han blev i et par år.

T har afsluttet folkeskolen med eksamen fra 9. klasse og var inden indsættelsen i arresten elev på teknisk skole, hvor han gik på grundforløbet til lastbilchauffør. Han har et ønske om at færdiggøre sin uddannelse.

T bor alene i lejet lejlighed. Han har ingen kæreste og ingen børn. Fritiden tilbringes med e-sport, netflix, rejser og sammen med venner.

T oplyser, at han er født med skæve fødder, men ellers er sund og rask. Han beskriver sig selv som en glad ung dreng, der elsker at prøve nye ting og er meget åben. Han beskriver endvidere sig selv som rolig person, der overholder aftaler. Ifølge T har han talt med psykolog og derudover mener han, at han måske som yngre har talt med en psykiater, der stillede diagnosen lettere retarderet.

Ifølge T drikker han meget sjældent alkohol. Han giver udtryk for, at han har prøvet at ryge hash 2-3 gange, men har ikke prøvet andre euforiserende stoffer.

Under samtalen med undersøgeren var T venlig, imødekommende og medvirkede positivt til undersøgelsen. Han virkede normalt begavet, alderssvarede og med en god hukommelse.

T er grundigt orienteret om vilkår for samfundstjeneste og tilsyn af Kriminalforsorgen. Han erklærer sig samarbejdsvillig overfor sådanne eventuelle vilkår.

KRIMINALFORSORGENS KONKLUSION OG BEGRUNDELSE

Kriminalforsorgens konklusion:

Det er Kriminalforsorgens vurdering, at T er egnet til at modtage en hel eller delvis betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, hvortil det skal anbefales, at der fastsættes vilkår om tilsyn af Kriminalforsorgen i prøvetiden.

Finder retten, at sagen kan afgøres med en betinget dom uden vilkår om samfundstjeneste, skal det anbefales, at der alene fastsættes prøvetid.

Kriminalforsorgens begrundelse:

Kriminalforsorgen har ved vurderingen lagt vægt på Ts egne oplysninger om hans sociale og personlige forhold, disse må betragtes som velordnede.

Man har ligeledes vægtet hans egen tilkendegivelse af, at være indstillet på at samarbejde med Kriminalforsorgen om tilsyn såvel som afvikling af samfundstjeneste.”

Anbringender

T har anført navnlig, at der efter forarbejderne til straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, og den foreliggende retspraksis kun kan ske domfældelse efter bestemmelsen, såfremt der har været konkret risiko for, at skydevåbnet kunne være brugt til fare for andre, hvilket ikke er tilfældet i denne sag.

Efter landsrettens bevisresultat skal det lægges til grund, at han alene har besiddet skydevåbnet på sit aflåste værelse på det bosted, hvor han boede. Han har ikke været i besiddelse af skydevåbnet på offentligt tilgængeligt sted. Våbnet var ikke isat ammunition. Han har ikke tilknytning til en bande eller på anden måde forbindelse til det kriminelle miljø. Han er ustraffet og er således hverken tidligere dømt for personfarlig kriminalitet eller våbenrelaterede lovovertrædelser.

Der har på denne baggrund ikke været en konkret risiko for, at våbnet kunne være brugt til fare for andre. Forholdet skal derfor henføres til våbenlovens § 10, stk. 1. Straffen bør herefter ikke overstige fængsel i 6 måneder.

Udvisning må ikke ske, hvis det med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2. Udvisning vil indebære et indgreb i hans privatliv, som er omfattet af artikel 8, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Et sådant indgreb er kun berettiget, hvis betingelserne i konventionens artikel 8, stk. 2, er opfyldt.

Han er født i Danmark. Han har haft lovligt ophold her i landet i over 18 år. Han taler og skriver dansk. Han er i arbejde i en stilling i et supermarked og er under uddannelse på teknisk skole. Hans far, søstre, tante og onkel er bosiddende i Danmark og Sverige, ligesom hans venner og øvrige omgangskreds er bosiddende i Danmark. Han har kognitive udfordringer og har fået stillet diagnosen ”lettere retarderet”. Han har tidligere haft selvmordstanker. Han har været indlagt i tilknytning hertil.

Han har kun været på ophold i Irak – og i forbindelse hermed Iran – mod sin vilje og i en forholdsvis kort periode. Han taler kun i begrænset omfang arabisk og kan hverken læse eller skrive det. Han hverken taler eller skriver farsi. Han har ikke nogen familie eller omgangskreds i Irak. Han har alene meget begrænset kontakt til sin mor i Iran.

Han har samlet set en omfattende tilknytning til Danmark og nærmest ingen tilknytning til Irak. Der er ingen indikationer på, at han fremover vil begå lovovertrædelser. Udvisning til Irak vil på denne baggrund med sikkerhed være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, også selv om han dømmes efter straffelovens § 192 a. Dette gælder uanset, om udvisning måtte ske for en kortere periode end påstået af anklagemyndigheden. Der skal derfor ske frifindelse for påstanden om udvisning.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at det efter Højesterets praksis beror på en samlet vurdering af de foreliggende omstændigheder, om besiddelse af et skydevåben på ikke offentligt tilgængeligt sted må anses for begået under særligt skærpende omstændigheder, i den forstand udtrykket anvendes i straffelovens § 192 a, stk. 1. Der kan ved vurderingen lægges vægt på de momenter, som er nævnt i forarbejderne til bestemmelsen. Herudover skal der lægges vægt på, om besiddelsen af skydevåbnet efter en samlet vurdering må anses for at have indebåret en nærliggende risiko for, at det vil blive brugt til fare for andre.

Et oversavet jagtgevær tjener generelt ikke noget lovligt formål. Geværet blev opbevaret sammen med ammunition på Ts værelse på et bosted for udsatte unge på T har ikke givet en troværdig forklaring på, hvordan han er kommet i besiddelse af våbnet.

Efter en samlet vurdering må besiddelsen anses for at have indebåret en nærliggende risiko for, at våbnet ville blive anvendt til fare for andre. Forholdet er derfor omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, og ikke alene af det generelle forbud i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1 og 3.

I forarbejderne til straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, er det forudsat, at straffen for besiddelse af et skydevåben med ammunition på ikke offentligt tilgængeligt sted i førstegangstilfælde skal fastsættes til fængsel i 2 år og 3 måneder. Hvis Højesteret finder, at forholdet alene er omfattet af våbenlovens § 10, stk. 1, bør straffen udmåles til ikke under 6 måneders fængsel.

Udlændingelovens betingelser for udvisning er opfyldt. Grovheden af den begåede kriminalitet og længden af den idømte frihedsstraf taler for udvisning. Der ses i Danmark med stor al-

vor på ulovlig besiddelse af skydevåben, som potentielt indebærer en alvorlig trussel mod andres liv eller helbred.

T er født og opvokset i Danmark. Hans far og nogle af hans søskende befinder sig her i landet, og han har kun begrænset tilknytning til Irak. Disse forhold taler i retning af, at der ikke sker udvisning.

Heroverfor står, at T ikke har nogen uddannelse eller fast arbejde. Han har ikke børn, ægtefælle eller i øvrigt nære slægtninge, med hvem der består en afhængighed. T taler og forstår sproget i Irak og er vokset op med muslimske skikke og normer. Han vil derfor ikke stå uden forudsætninger ved udvisning dertil. Hertil kommer, at T også har en væsentlig tilknytning til Iran, hvor hans mor og to mindre søskende bor. Han har i 2014-2015 selv boet der i en periode på 9 måneder.

Udvisning med indrejseforbud for bestandig vil på den baggrund ikke med sikkerhed være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Der er ikke grundlag for at meddele et indrejseforbud af kortere varighed end bestandig efter udlændingelovens § 32, stk. 5. Såfremt Højesteret finder grundlag for, at indrejseforbuddet fastsættes for en kortere periode, bør landsrettens afgørelse om udvisning med indrejseforbud i 12 år stadfæstes.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T er fundet skyldig i på sin bopæl at have været i besiddelse af et oversavet jagtgevær med tilhørende ammunition. Denne sag angår navnlig, om forholdet er omfattet af straffelovens § 192 a eller af våbenlovens § 10, stk. 1, og om han skal udvises.

Straffelovens § 192 a

Det fremgår af Højesterets praksis, at det beror på en samlet vurdering af de foreliggende omstændigheder, om besiddelse af skydevåben på ikke offentligt tilgængeligt sted må anses for begået under særligt skærpende omstændigheder i straffelovens § 192 a, stk. 1's, forstand, og at der herved kan lægges vægt på de momenter, der er nævnt i forarbejderne til lov nr. 411 af

10. juni 1997 (om den tidligere bestemmelse i våbenlovens § 10, stk. 2) og til lov nr. 501 af 12. juni 2009 (om straffelovens § 192 a). Der skal lægges vægt på, om besiddelsen af skydevåbenet efter en samlet vurdering må anses at have indebåret en nærliggende risiko for, at det ville blive brugt til fare for andre.

Fire dommere – Thomas Rørdam, Jon Stokholm, Kurt Rasmussen og Anne Louise Bormann – udtaler herefter:

T er fundet skyldig i besiddelse af et oversavet, funktionsdygtigt jagtgevær med tilhørende ammunition, som han opbevarede i en taske under en håndvask på sit værelse på et bosted for udsatte unge. Værelset var aflåst, og kun han og pædagogerne på bostedet havde nøgle.

Opbevaring på bopælen af et funktionsdygtigt oversavet jagtgevær med tilhørende ammunition i en taske, som var frit tilgængelig, må indgå med betydelig vægt ved bedømmelsen af, om besiddelsen af skydevåbenet har indebåret en nærliggende risiko for, at det ville blive brugt til fare for andre. Imidlertid foreligger der ikke oplysninger om, at T skulle have tilknytning eller modsætningsforhold til et kriminelt miljø, og han er ikke tidligere straffet.

Under de anførte omstændigheder finder vi efter en samlet vurdering, at der ikke er fuldt tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at Ts besiddelse af det omhandlede oversavede jagtgevær med tilhørende ammunition må anses at have indebåret en nærliggende risiko for, at våbnet ville blive brugt til fare for andre. Forholdet kan derfor ikke henføres under straffelovens § 192 a, stk. 1.

Vi finder – i overensstemmelse med Ts erkendelse – at han har overtrådt våbenloven under skærpende omstændigheder, idet han var i besiddelse af et oversavet jagtgevær med tilhørende ammunition, som han opbevarede uforsvarligt på sin bopæl, og at forholdet derfor skal henføres under våbenlovens § 10, stk. 1.

Dommer Poul Dahl Jensen udtaler:

T er som nævnt fundet skyldig i besiddelse af et oversavet, funktionsdygtigt jagtgevær med tilhørende ammunition, som han opbevarede i en taske under håndvasken på sit værelse. Jeg

er enig med flertallet i, at det forhold, at et oversavet jagtgevær – der ikke kan anvendes til noget lovligt formål – med tilhørende ammunition opbevares på bopælen frit tilgængeligt uden at være gemt væk, må indgå med betydelig vægt ved bedømmelsen af, om besiddelsen af skydevåbnet har indebåret en nærliggende risiko for, at det ville blive brugt til fare for andre. I det foreliggende tilfælde lå våbnet med ammunition i en taske, der stod frit fremme på Ts værelse i et bosted for udsatte unge, og hans forklaring om, at han havde fundet våbnet i en pose under en busk på en kirkegård, er blevet tilsidesat som utroværdig.

Under disse omstændigheder finder jeg efter en samlet vurdering ligesom byretten og landsretten, at Ts besiddelse af våbnet med tilhørende ammunition har indebåret en nærliggende risiko for, at det ville blive brugt til fare for andre. Jeg tiltræder derfor, at forholdet er henført under straffelovens § 192 a.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet, således at forholdet henføres under våbenlovens § 10, stk. 1.

Alle dommere udtaler herefter:

Efter Højesterets praksis skal straffen for overtrædelse af våbenlovens § 10, stk. 1, når der er tale om skærpende omstændigheder, som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 4-6 måneder. Højesteret finder, at straffen i det foreliggende tilfælde passende kan fastsættes til fængsel i 6 måneder.

Udvisning

Da T idømmes fængselsstraf for overtrædelse af våbenloven, er betingelserne for udvisning i medfør af udlændingelovens § 22, nr. 8, opfyldt.

Det følger af udlændingelovens § 26, stk. 2, at en udlænding skal udvises efter bl.a. § 22, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, jf. bl.a. dom af 23. juni 2008 i sagen Maslov mod Østrig (sag nr. 1638/03), præmis 75, at der skal foreligge meget

tungtvejende grunde for at retfærdiggøre en udvisning, når der er tale om en fastboende udlænding, der er født i landet eller indrejst som barn og har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom i landet.

T er født i Danmark og har boet her hele sit liv bortset fra en periode, hvor han som 14-årig opholdt sig hos sin mor, der bor i Iran, indtil han efter ca. 9 måneders ophold med hjælp fra den danske ambassade kom tilbage til Danmark. Han har sin far og to søstre i Danmark og har ingen nære slægtninge i Irak, hvor han alene har været kortvarigt i forbindelse med opholdet i Iran. Han har gået i skole i Danmark og var under uddannelse på teknisk skole og havde fritidsarbejde i et supermarked, da han blev varetægtsfængslet som følge af denne sag. Han er ikke tidligere straffet, der er tale om en enkeltstående lovovertrædelse, som medfører fængsel i 6 måneder, og han var 18 år, da forholdet blev begået.

Under disse omstændigheder finder Højesteret, at udvisning af T vil udgøre et uproportionalt indgreb i hans ret til privatliv og således være i strid med artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Som følge heraf frifindes han for påstanden om udvisning, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

Det følger af udlændingelovens § 24 b, at en udlænding skal tildeles en advarsel, hvis der ikke er grundlag for at udvise den pågældende efter udlændingelovens §§ 22-24, fordi dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Konklusion

Højesteret ændrer landsrettens dom, således at T straffes med fængsel i 6 måneder og tildeles en advarsel om udvisning.

T har fortsat været fængslet under anken.

Thi kendes for ret:

T straffes med fængsel i 6 måneder og tildeles en advarsel om udvisning efter udlændingelovens § 24 b.

Landsrettens bestemmelse om konfiskation stadfæstes.

T skal betale sagens omkostninger for byretten, og statskassen skal betale sagens omkostninger for landsret og Højesteret.